

Phong cách dẫn chương trình trong các game show trên VTV - nhìn từ góc độ ngôn ngữ

ThS. PHẠM THỊ HÀ

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: phamha031090@gmail.com

Nhận ngày 8 tháng 8 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 9 năm 2023.

Tóm tắt: Với các tiêu chí mà các chương trình truyền hình giải trí đang hướng tới như sự tinh tế, chuẩn mực và thu hút khán giả bằng các sáng tạo hướng đến giá trị nhân văn, giải trí nhưng lịch sự, không phản cảm, không thể phủ nhận rằng game show là một phần không thể thiếu của các kênh giải trí trên VTV. Trong các yếu tố làm nên thành công của các chương trình giải trí trên truyền hình, phong cách dẫn dắt kết nối các nội dung của người dẫn chương trình (MC) đóng một vai trò rất quan trọng, đặc biệt đối với game show. Nhìn từ góc độ ngôn ngữ, lời dẫn của MC là sự kết hợp của nhiều phong cách ngôn ngữ được thể hiện thông qua khả năng sử dụng ngôn ngữ sáng tạo của từng cá nhân trong các tình huống tương tác cụ thể tạo nên sự cuốn hút của các chương trình.

Từ khóa: phong cách ngôn ngữ, MC, game show, phong cách dẫn, sáng tạo.

Abstract: With the criteria that entertainment television programs are currently aiming for, such as sophistication, standards, and audience engagement through creative approaches focusing on human values, polite and inoffensive entertainment, it is undeniable that game shows are an essential part of VTV's entertainment channels. Among the factors contributing to the success of entertainment programs on television, the hosting style of an MC (master of ceremonies) connecting the content of the program, particularly in the case of game shows, plays a crucial role. From a linguistic perspective, the MC's narration is a combination of various language styles expressed through the creative use of language by each individual in specific interactive situations, creating the attraction of these programs.

Keywords: language styles, MC, hosting style, creativity.

1. Các khái niệm liên quan

a. Game show

Khái niệm game show

Theo Cooper-Chen (1994), game show là một chương trình có người chơi không phải những người nổi tiếng tham gia, những người này sẽ thi đấu bằng cách giải quyết các vấn đề, trả lời các câu hỏi hay thực hiện các nhiệm vụ theo như luật chơi để giành được giải thưởng, hoặc tiền mặt⁽¹⁾. Từ điển Oxford đưa ra định nghĩa: Game show là một chương trình truyền hình trong đó người chơi tham gia chơi trò chơi hoặc trả lời câu hỏi để giành giải thưởng⁽²⁾. Rose and Alley (1985) chỉ ra rằng, game show là nơi mà người chơi tham vào một cuộc thi có những quy tắc công bằng và cố định, nơi mà mỗi người chơi có cơ hội như nhau để giành phần thắng, từ vô danh trở thành người được công chúng biết đến và giành được các giải thưởng lớn⁽³⁾.

Vai trò của người dẫn chương trình trong game show

Theo Anjary (2016), quyền năng của người dẫn chương trình được thể hiện qua ngôn ngữ lời nói và ngôn ngữ cử chỉ của họ⁽⁴⁾. Người dẫn chương trình thông qua tương tác với người chơi tạo ra tính giải trí và hấp dẫn cho chương trình. Nguyễn Thị Thanh Hương (2022) nhấn mạnh vai trò dẫn dắt sáng tạo của MC góp phần vào sự thành công của chương trình Game show⁽⁵⁾.

b. Phong cách ngôn ngữ

Theo Holmes, phong cách ngôn ngữ là cách người nói lựa chọn hình thái ngôn ngữ này thay vì hình thái ngôn ngữ khác để diễn đạt cùng một nội dung⁽⁶⁾. Theo Silalahi, T. B., Husein, R., & Sumarsih. (2021), trong giao tiếp, người nói sử dụng các phong cách ngôn ngữ khác nhau để không làm ảnh hưởng đến tình huống

giao tiếp và không xúc phạm người nghe. Để chọn một phong cách ngôn ngữ cụ thể, người nói cần điều chỉnh phong cách ngôn ngữ cho phù hợp với tình huống. Ví dụ, trong tình huống giao tiếp trang trọng, người nói cần sử dụng ngôn ngữ trang trọng, và ngược lại, trong tình huống giao tiếp thân mật, người nói cần sử dụng ngôn ngữ thân mật⁽⁷⁾.

Theo Joos (1976), ngôn ngữ có năm phong cách bao gồm: ngôn ngữ vô cùng trang trọng, ngôn ngữ trang trọng, ngôn ngữ tư vấn, ngôn ngữ giản dị và ngôn ngữ thân mật⁽⁸⁾. Các đặc điểm của từng phong cách được cụ thể hoá như sau:

Một là, ngôn ngữ vô cùng trang trọng được sử dụng trong các sự kiện quan trọng mang tính tôn vinh, hoặc những sự kiện liên quan đến pháp luật, đến những nghi lễ trang trọng. Đặc trưng của phong cách ngôn ngữ này là việc sử dụng cấu trúc câu không thay đổi, các câu dài có ngữ pháp và từ vựng phức tạp và ngữ điệu cường điệu. Ngôn ngữ này thường được chuẩn bị trước, được dùng để nói khi đứng nói trước đám đông với giọng điệu trang trọng. Tuy nhiên, người nghe không được phép đặt ra câu hỏi với người nói. Phong cách ngôn ngữ này thường được dùng bởi các chuyên gia, luật sư, nhà diễn thuyết, và nhà thuyết giáo⁽⁹⁾.

Hai là, ngôn ngữ trang trọng được dùng trong các dịp trang trọng, thường là giao tiếp một chiều với ít hoặc hoặc không có sự tương tác với khán giả. Đặc trưng của phong cách ngôn ngữ này là sự cẩn trọng trong phát âm, sự lựa chọn từ, và cấu trúc. Phong cách ngôn ngữ này thường được sử dụng nhiều hơn trước đám đông, nhưng nó cũng được sử dụng khi giao tiếp với một người, thường là một người lạ, người lớn tuổi, người đáng kính hoặc cả người quen⁽¹⁰⁾.

Ba là, ngôn ngữ tư vấn là ngôn ngữ được sử dụng trong tình huống vừa trang trọng, vừa thân mật. Đây là phong cách ngôn ngữ được sử dụng trong giao tiếp của một nhóm nhỏ hoặc giữa hai người, ví dụ như giữa bác sĩ và bệnh nhân, người mua và người bán. Phong cách ngôn ngữ tư vấn thường xuất hiện trong giao tiếp hai chiều, nghĩa là cả hai người đều tham gia vào cuộc trò chuyện, trong đó khi một người đang nói, người còn lại sẽ chỉ đưa ra các câu trả lời ngắn gọn⁽¹¹⁾.

Bốn là, ngôn ngữ giản dị đời thường được sử dụng trong giao tiếp của các nhóm bạn thân, đồng nghiệp trong bầu không khí giao tiếp thoải mái, thân mật và khi rào cản xã hội không quá lớn. Đặc trưng của

phong cách ngôn ngữ này là việc sử dụng câu, cụm từ và từ vựng, tiếng lóng, từ lặt và ngôn ngữ không chuẩn mực với tốc độ phát âm nhanh⁽¹²⁾.

Năm là, ngôn ngữ thân mật là ngôn ngữ cá nhân được sử dụng giữa các thành viên trong gia đình, và bạn bè thân thiết, các cặp tình nhân và bạn bè rất thân. Đặc trưng của phong cách ngôn ngữ này đó là sử dụng một số câu không đầy đủ, các từ vựng, các mã ngôn ngữ cá nhân, các từ báo hiệu mối quan hệ thân mật, và thường được phát âm nhanh, có sử dụng giao tiếp không lời và ngôn ngữ không chuẩn mực. Điều này bắt nguồn từ sự hiểu nhau của những người tham gia giao tiếp. Đối với ngôn ngữ thân mật, ngữ điệu còn quan trọng hơn ngữ pháp. Ngôn ngữ này chỉ được sử dụng giữa cá nhân, chứ không sử dụng trước công chúng⁽¹³⁾.

Brown (1980) chỉ ra rằng con người sử dụng các phong cách ngôn ngữ khác nhau tùy thuộc vào chủ đề thảo luận, khán giả, phong cách nói và tính trang trọng của buổi nói chuyện⁽¹⁴⁾. Theo Silalahi, T. B., Hussein, R., & Sumarsih. (2021), phong cách ngôn ngữ của mỗi người phụ thuộc vào độ tuổi, giới tính, địa vị, khoảng cách xã hội và nghề nghiệp của người đối thoại với họ⁽¹⁵⁾.

Tóm lại, phong cách ngôn ngữ trong hầu hết các tình huống có thể chia thành năm loại cơ bản: ngôn ngữ rất trang trọng, ngôn ngữ trang trọng, ngôn ngữ tư vấn, ngôn ngữ đời thường giản dị và ngôn ngữ thân mật. Tùy vào bối cảnh giao tiếp mà người phát ngôn lựa chọn một trong số những loại phong cách ngôn ngữ trên hoặc có thể kết hợp một số các phong cách ngôn ngữ với nhau để giao tiếp hiệu quả.

2. Khái quát về các chương trình game show trên VTV

Trong những năm qua, với một số lượng đáng kể, các chương trình game show thực sự trở nên món ăn tinh thần cho khán giả của VTV. Các chương trình game show trên truyền hình Việt Nam khá đa dạng về thể loại. Dựa trên mục đích của các game show có thể chia thành thể loại chính gồm game show được thiết kế với mục đích kiểm tra kiến thức, game show nơi người chơi thể hiện sức mạnh thể chất và game show giúp người chơi thể hiện năng khiếu nghệ thuật. Không chỉ đa dạng về thể loại mà các chương trình game show còn phong phú về mặt nội dung và mang tính giải trí cao. Tuy nhiên, không phải chương trình

nào cũng có được đời sống dài lâu trên sóng. Những game show vẫn giữ được sóng trong nhiều năm qua phải kể đến là *Đường lên đỉnh Olympia*, *Ai là triệu phú*, *Chúng tôi - chiến sĩ*, *Ôn giờ cậu đây rồi*, *Vua Tiếng Việt* v.v.

Chương trình có tuổi đời lâu nhất là Chương trình *Đường lên đỉnh Olympia* - chương trình kiểm tra kiến thức đối tượng học sinh THPT. Tiếp theo, phải kể đến chương trình *Ai là triệu phú*, chương trình mua lại bản quyền của chương trình *Who wants to be a millionaire* của Anh. Đây là một là chương trình kiểm tra kiến thức nhiều lĩnh vực dành cho người chơi có độ tuổi từ 23 tuổi trở lên. *Chúng tôi là chiến sĩ* cũng là một chương trình có tuổi đời khá lâu trên sóng truyền hình. Đây là một chương trình khá đặc biệt vì đối tượng tham gia chương trình là các chiến sĩ trong quân đội nhân dân Việt Nam. Khác với các chương trình trên, chương trình *Ôn giờ cậu đây rồi*, chương trình mua lại bản quyền của *Thanks God You are Here* của Úc là chương trình liên quan đến khả năng diễn xuất, và người chơi tham gia cùng các nghệ sĩ nổi, *Vua Tiếng Việt*, một chương trình có tuổi đời khá trẻ, là chương trình nhằm khám phá sự phong phú, giàu có của tiếng Việt. Đây là sân chơi dành cho thí sinh mọi lứa tuổi, mọi ngành nghề và quốc tịch.

Ngoài những yếu tố như cung cấp cho khán giả những phút giây thư giãn lành mạnh, giúp họ mở mang kiến thức, những chương trình này có chung đặc điểm là MC của những game show này đều có các phần lời dẫn thực sự hiệu quả. Ví dụ, chương trình *Ai là triệu phú* được phát sóng từ năm 2005, tính đến nay chương trình duy trì sóng được 18 năm với tổng số 927 tập tính đến ngày 19/09/2023. Nếu đây chỉ là một chương trình trò chơi truyền hình trắc nghiệm kiến thức của người chơi thông thường, và MC chỉ là người đặt ra câu hỏi và người chơi là người đưa ra câu trả lời thì chắc chắn chương trình đã không được đông đảo khán giả trong và ngoài nước ủng hộ đến như vậy. Sự dí dỏm, uyên bác, gần gũi thân thiện trong phong cách dẫn của ba MC bao gồm: nhà báo Lại Văn Sâm, nhà báo Phan Đăng và MC Đinh Tiến Dũng đã truyền tải được nội dung, kiến thức của chương trình, kết nối được người chơi, khán giả truyền hình và mang lại những phút giây giải trí cho người chơi cũng như khán giả truyền hình.

3. Các phong cách ngôn ngữ đặc trưng của

chương trình Game show

Nhìn từ góc độ ngôn ngữ, lời dẫn của MC là sự kết hợp của nhiều phong cách ngôn ngữ, nổi bật nhất là ngôn ngữ trang trọng, ngôn ngữ giản dị đời thường và ngôn ngữ thân mật.

a. Ngôn ngữ trang trọng

Với các đặc trưng là sự cẩn trọng trong phát âm, sự lựa chọn từ, và cấu trúc, ngôn ngữ trang trọng được các MC sử dụng khi giới thiệu chương trình, luật chơi đọc câu hỏi và công bố phần thưởng. Khán giả, và người chơi sẽ nghe và tiếp nhận những thông tin này, và sẽ không có sự tương tác giữa người khán giả và MC.

Như có thể thấy trong ví dụ dưới đây, MC đã sử dụng ngôn ngữ trang trọng như *Chào mừng, xin đưa ra, chào mừng Quý vị, ứng viên, đồng chí* để tạo bầu không khí nghiêm túc và phù hợp đối tượng tham gia chương trình. Về cấu trúc câu, các câu dẫn thường có cấu trúc dài và phức tạp hơn so với các câu khi MC giao lưu với các người chơi. Về tốc độ nói, so với các phần khác trong chương trình, đối với phần giới thiệu game show, công bố luật chơi, và phần thưởng, MC thường nói một cách chậm rãi và rõ ràng từng câu từ để đảm bảo người chơi, khán giả nắm bắt được thông tin một cách chính xác.

MC: *Chào mừng các bạn đã đến với chương trình Ai là triệu phú, và cũng như thường lệ, bây giờ là lúc chúng ta làm quen với 10 ứng viên đến chơi với chương trình tuần này. Và bây giờ chương trình xin đưa ra câu hỏi đầu tiên cho các ứng viên.*

Trích chương trình *Ai là triệu phú* phát sóng ngày 6/12/2022

MC: *Xin chào mừng Quý vị và các bạn đã đến với chương trình Đường lên đỉnh Olympia năm thứ 23, một cuộc thi tuần với rất nhiều gương mặt mới: cuộc thi tuần 3, quý 4.*

Bây giờ, hãy cùng chào đón 4 thí sinh.

(Trích chương trình *Đường lên đỉnh Olympia* phát sóng ngày 23/07/2023)

Ngôn ngữ trang trọng được sử dụng để đảm bảo tính nghiêm túc của chương trình, thể hiện sự tôn trọng với người chơi, khán giả tại trường quay và khán giả truyền hình trên cả nước, cũng như truyền tải thông tin quan trọng liên quan như luật chơi, phần thưởng của chương trình. Các nội dung của game show được thể hiện với phong cách này thường xuất hiện ở các thời điểm nhất định trong chương trình và

lắp lại một cách nhất quán trong cả series nhằm đạt được các tiêu chí là hướng tới như sự tinh tế, chuẩn mực thể hiện sự tôn trọng người chơi và khán giả.

b. Ngôn ngữ đời thường, giản dị

Các đặc trưng ngôn ngữ giản dị đời thường như sử dụng câu, cụm từ và từ vựng, tiếng lóng, từ lặt và ngôn ngữ không chuẩn mực với tốc độ âm nhanh được thể hiện khá đa dạng, phong phú trong các game show của VTV.

Trong ví dụ

MC: *Cứ thế thôi. Cứ yêu thế thôi, yêu mãi, yêu mãi thế thôi. Có định sang năm hoặc năm nào không?*

LVS: *Đây là cũng có ý định mà mình không muốn nói ra đúng không? Cũng là nhầm nhẹ đến đây để kiểm ít tiền về cưới đấy.*

(Trích chương trình Ai là triệu phú phát sóng ngày 6/1/2015)

MC đã trò chuyện cùng người chơi về nghề nghiệp, và tình yêu của cô ấy bằng ngôn từ giản dị đời thường. Về mặt ngôn từ và cấu trúc câu, khi phân tích kỹ hơn diễn ngôn này, chúng ta có thể thấy MC sử dụng câu không có chủ ngữ, những từ ngữ giản dị thường dùng trong cuộc sống hàng ngày *“cứ thế thôi, yêu mãi thế thôi”*.

Hay như trong một tình huống khác:

MC: *Chúng tôi xin được phép kết nối với hai nhà thông thái ạ. Anh Ngọc có thể chia sẻ kinh nghiệm in sách và bán sách của Anh được không ạ, người chơi của chúng tôi cũng có ý định in sách.*

MC: *Anh Ngọc rút ra những điều ấy sau khi sách của Anh ấy bị ế, và anh ấy rút ra điều quan trọng nhất là sách phải hay.*

MC: *Vâng, thế chắc là chạy truyền thông rồi ạ.*

(Trích chương trình Ai là triệu phú phát sóng ngày 6/12/2022)

Từ *“ế”* ở đây là một từ được sử dụng trong cuộc sống thường ngày đã được MC sử dụng khi trò chuyện cùng nhà thông thái. Điều này thể hiện sự gần gũi, thân mật trong giao tiếp giữa MC và nhà thông thái, đồng thời cũng làm tăng tính hài hước, giải trí cho chương trình.

Về tốc độ nói, diễn ngôn đều được nói nhanh hơn phần giới thiệu chương trình, công bố luật chơi của chương trình.

Ví dụ:

MC: *Tố Hoa, Tố Hoa, đồng chí có làm sao không? Trời ơi, vẫn còn nguyên.*

MC: *Xem xem có xước xước ở đâu không nào?*

NC: *Đây, đây. Đang sợ.*

(Trích chương trình Chúng tôi là chiến sĩ 24/4/2021)

Trong tình huống trên đây, xét về mặt mức độ trang trọng, các câu *“Trời ơi, vẫn còn nguyên”* hay *“Xem xem có xước xước ở đâu không?”* đều là những từ ngữ giản dị được dùng trong cuộc sống hàng ngày, được đặt trong hai câu đều không ở dạng đầy đủ cấu trúc chủ vị và đương nhiên, hai diễn ngôn này được thể hiện với tốc độ khá nhanh.

Phong cách dẫn này giúp chương trình đạt được các tiêu chí giúp người chơi giảm bớt căng thẳng và đồng thời mang lại tiếng cười cho khán giả truyền hình.

c. Ngôn ngữ thân mật

Các đặc trưng ngôn ngữ của ngôn ngữ thân mật bao gồm các từ, các mã ngôn ngữ cá nhân, thường được phát âm nhanh kết hợp với giao tiếp cử chỉ và ngôn ngữ không chuẩn mực, v.v.

Ví dụ, trong các tình huống sau:

MC: *Cứ thế thôi. Cứ yêu thế thôi, yêu mãi, yêu mãi thế thôi. Có định sang năm hoặc năm nào không?*

MC: *Đây là cũng có ý định mà mình không muốn nói ra đúng không? Cũng là nhầm nhẹ đến đây để kiểm ít tiền về cưới đấy.*

(Trích chương trình Ai là triệu phú phát sóng ngày 6/1/2015)

Từ *nhầm nhẹ* là một từ điển hình cho ngôn ngữ không chuẩn mực mà MC đã dùng khi giao tiếp cùng người chơi, tuy nhiên trong tình huống này việc sử dụng từ này không những không làm cho người chơi khó chịu, mà còn có tác dụng gây cười, giúp người chơi bớt căng thẳng để bắt đầu phần trả lời.

Một số ví dụ khác là:

MC: *Thà trả lời nhầm còn hơn bỏ sót”*

(Trích chương trình Đường lên đỉnh Olympia phát sóng ngày 23/07/2023)

MC: *Giờ, giờ, giờ, giờ. Đáng yêu thực sự, thế thì chắc chắn là phần thi khởi động sẽ là một phần thi thể mạnh của Thùy Dung đấy, ần, ần, ần, ần, ần.*

(Trích chương trình Đường lên đỉnh Olympia phát sóng ngày 23/07/2023)

Trong ví dụ tiếp theo, giới thiệu người chơi, MC nói:
MC: Một cô gái rất xinh đẹp, đi ra một cách đầy hùng hổ, đó chính là Tường Vi.

(Trích chương trình Ôn giờ cậu đây rồi phát sóng ngày 02/01/2016)

Trong ví dụ trên, từ **hùng hổ** thuộc lớp từ ngữ thân mật, được sử dụng khi giới thiệu người chơi. Khi kết hợp với tốc độ nói nhanh hoặc rất nhanh so với các phần còn lại trong chương trình tạo nên không khí vô cùng thoải mái.

Cách xưng hô với người chơi cũng là một yếu tố không nên bỏ qua, vì cách thức này cũng khiến người chơi và khán giả có được các cảm xúc đa dạng.

Ví dụ:

MC: Có lẽ là tôi phải xưng theo cá nhân thôi, tại vì gọi là □.

NC: Gọi là anh em được rồi

MC: Vâng, gọi là anh em được rồi ạ. Em nói thật với anh là em cũng không có ý định gọi là chú □

MC: **Long ơi Long anh nói thật** anh gọi bố em là anh nên em cũng đừng gọi anh là chú.

(Trích chương trình Vua tiếng Việt phát sóng ngày 23/9/2022)

Trong ví dụ trên, MC gọi khán giả trong trường quay với tư cách là người thân của người chơi **Long** **ơi Long anh nói thật**. □, cách xưng hô khá thân mật như những người thân, hoặc những người quen biết nhau đã lâu đã tạo ra một tình huống khá hài hước đem lại hiệu quả cao trong tương tác.

Phong cách dẫn sử dụng ngôn ngữ thân mật giúp chương trình đạt được các tiêu chí xóa đi khoảng cách với người chơi, tạo ra sự gần gũi cũng như tạo bầu không khí thoải mái nhưng **không phần cảm** cho game show, đồng thời mang lại tiếng cười, phút giây thư giãn giải trí cho khán giả.

Như vậy, dễ dàng nhận thấy, một trong những yếu tố quan trọng góp phần vào sự thành công của các game show trên sóng VTV chính là lối dẫn dắt của MC. Mặc dù đa dạng về thể loại, về nội dung và người chơi, các chương trình này vẫn có những đặc điểm chung, nhất là ở phong cách của người dẫn chương trình. Một là, người dẫn chương trình đều sử dụng ngôn ngữ trang trọng trong một số phần của chương trình bao gồm phần giới thiệu chương trình, luật chơi và giải thưởng của chương trình. Hai là, người dẫn chương trình sử dụng ngôn ngữ giản dị đời

thường, và ngôn ngữ thân mật khi giao lưu với người chơi. Sự kết hợp linh hoạt giữa ba loại ngôn ngữ này nhằm đảm bảo tính trang trọng, nghiêm túc của chương trình, nhưng đồng thời, giúp giảm bớt căng thẳng cho người chơi, tạo bầu không khí thoải mái cho người chơi và đặc biệt mang lại tiếng cười cho khán giả - một yếu tố vô cùng quan trọng của các chương trình giải trí với các tiêu chí khắt khe của đài truyền hình trung ương.

Hiện nay, chương trình giải trí truyền hình ngày càng chứng minh được sức hút lớn đối với công chúng. Điều này đồng nghĩa với việc sự cạnh tranh giữa các chương trình sẽ ngày càng cao, đòi hỏi người dẫn chương trình phải luôn làm mới mình, nâng cao trình độ chuyên môn, đặc biệt là phong cách dẫn để góp phần vào sự thành công, tạo ra sức hút lớn đối với các chương trình truyền hình./.

(1) Cooper-Chen, A. (1994). *Games in the Global Village: A 50-Nation Study of Entertainment television*.

<https://ci.nii.ac.jp/ncid/BA24343650>

(2) *game-show noun - Definition, pictures, pronunciation and usage notes | Oxford Advanced Learner's Dictionary at OxfordLearnersDictionaries.com*. (n.d.). <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/game-show?q=game+show>

(3) Rose, B. W., & Alley, R. S. (1985). *TV Genres: A Handbook and reference guide*. <http://ci.nii.ac.jp/ncid/BA04589727>

(4) Anjary, F. H. (2016). *Media Discourse in Society: A critical analysis of a Pakistani game show*. <http://www.jmcd-uok.com/index.php/jmcd/article/view/55>

(5) Nguyen Thi Thanh, H. (2022). Vai trò của ngôn ngữ trong Game show □ Chúng tôi - Chiến sĩ □ *Ngôn Ngữ & Đời Sống*, 2 (322)-2022(2 (322)-2022), 2.

(6) Holmes, J. (2013). *An introduction to sociolinguistics*. Routledge.

(7) (15) Silalahi, T. B., Husein, R., & Sumarsih. (2021). Language style used in Deddy Corbuzier Podcast YouTube channel. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*. <https://doi.org/10.2991/assehr.k.211110.083>

(8) (9) (10) (11) (12) (13) Joos, M. (1967). *The five clocks*. New York: Harcourt, Brace & World.

(14) Brown, H. D. (2007). *Principles of language learning and teaching*. LONGMAN.

Các chương trình được sử dụng để minh họa

1) Ai là triệu phú phát sóng ngày 6.1.2015

2) Ai là triệu phú phát sóng ngày 6.12.2022

3) Chúng tôi là chiến sĩ 24.4.2021

4) Đường lên đỉnh Olympia phát sóng ngày 23.07.2023

5) Ôn giờ cậu đây rồi phát sóng ngày 02.01.2016

6) Vua tiếng Việt phát sóng ngày 23.9.2022.